

Uvod u programiranje

- predavanja -

prosinac 2020.

15. Pokazivači

- 2. dio -

Tip podatka *pokazivač*

Korištenje pokazivača pri pozivu funkcije

Podsjetnik

- Funkcija (u programskom jeziku C) **ne može** izmjenom vrijednosti parametara promijeniti vrijednosti argumenata jer
 - parametar sadrži *kopiju* vrijednosti argumenta. Zato kažemo da se u funkciju argumenti *prenose po vrijednosti* (*pass by value*)

```
#include <stdio.h>
void pokusajPromijenitiArgument(int n) {
    n = 10;
    printf("Funkcija je parametar promijenila u n = %d\n", n);
    return;
}
int main(void) {
    int n = 5;
    printf("Funkcija je pozvana s argumentom n = %d\n", n);
    pokusajPromijenitiArgument(n);
    printf("Ali argument je ostao n = %d", n);
    return 0;
}
```

Funkcija je pozvana s argumentom n = 5
Funkcija je parametar promijenila u n = 10
Ali argument je ostao n = 5

Prijenos po vrijednosti (*pass by value* ili *call by value*)

- Tako niti sljedeći program neće raditi ono što bismo htjeli:

```
#include <stdio.h>

void zamijeni(int x, int y) {
    int pom;
    pom = x;
    x = y;
    y = pom;
}

int main(void) {
    int a = 5, b = 10;
    zamijeni(a, b);
    printf("a = %d, b = %d", a, b); a = 5, b = 10 NEISPRAVAN REZULTAT!
    return 0;
}
```

- Na početku izvršavanja funkcije parametri x i y sadrže *kopije* vrijednosti argumenata
- operacije nad parametrima x i y ne utječu na vrijednosti argumenata s kojima je procedura pozvana - u ovom slučaju na vrijednosti varijabli a i b

- U C-u se funkcija *zamijeni* može ispravno implementirati samo uz pomoć *pokazivača*

Prijenos po vrijednosti - objašnjenje primjera

- Vrijednosti varijabli i parametara u svakom koraku izvršavanja:

```
void zamijeni(int x, int y) { (2)
    int pom; (3)
    pom = x; (4)
    x = y; (5)
    y = pom; (6)
    return; (7)
}
int main(void) {
    int a = 5, b = 10; (1)
    zamijeni(a, b);
}
```

Nakon	a	b	x	y	pom
(1)	5	10	-	-	-
(2)	5	10	5	10	-
(3)	5	10	5	10	?
(4)	5	10	5	10	5
(5)	5	10	10	10	5
(6)	5	10	10	5	5
(7)	5	10	-	-	-

- x, y ne postoje prije obavljanja koraka (2)
- pom ne postoji prije obavljanja koraka (3)
- pom sadrži *garbage value* nakon obavljanja koraka (3)
- nakon završetka funkcije, x, y i pom više ne postoje

Prijenos po vrijednosti

- Vrijednosti parametara smiju se mijenjati, bez posljedica na vrijednosti argumenata, čak i onda kada *naziv* parametra odgovara *nazivu* varijable koja se koristi kao argument

```
double eksp(float x, int n) {  
    int i;  
    double rez = 1.;  
    for (i = 0; i < n; ++i)  
        rez *= x;  
    return rez;  
}
```

```
double eksp(float x, int n) {  
    double rez = 1.;  
    for (; n > 0; --n)  
        rez *= x;  
    return rez;  
}
```

[...] parameters can be treated as conveniently initialized local variables in the called routine.

B. W. Kernighan, D. M. Ritchie (1988.), The C Programming Language, 2nd Edition, Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall

Prijenos po referenci (*pass by reference* ili *call by reference*)

- U nekim jezicima (npr. Pascal, Fortran) u parametre je moguće prenijeti *reference* na argumente:

```
program testVar;
  var
    a, b: integer;

  procedure zamijeni(var x, y: integer);
    var
      pom: integer;
    begin
      pom := x;
      x := y;
      y := pom;
    end;

begin
  početak "glavnog programa"
  a := 5; b := 10;
  zamijeni(a, b);
  writeln('a = ', a, ', b = ', b);
end.
```

- procedura i funkcija u Pascalu - slični su funkciji u C-u

- riječ 'var' navedena ispred definicije parametara znači da su parametri x i y reference na argumente s kojima je procedura pozvana

- svaka operacija u proceduri nad parametrima x i y zapravo je operacija nad argumentima - u ovom primjeru nad varijablama a i b

a = 10, b = 5 ISPRAVAN REZULTAT!

■ U jeziku C ne postoji *prijenos po referenci*

- Ali zato postoji zamjena za mehanizam prijenosa po referenci
 - u parametar se prenese kopija argumenta koji je pokazivač na objekt na pozivajućoj razini
 - u funkciji se parametar (sadrži pokazivač) može koristiti da bi se pristupilo vrijednosti objekta na pozivajućoj razini
 - funkcija sada, slično kao kod korištenja prijenosa po referencama (Pascal), može promijeniti vrijednost nekog objekta definiranog na pozivajućoj razini
 - razlika je samo u tome što će se parametar (koji je pokazivač), morati *dereferencirati* da bi se pristupilo tom objektu
 - i dalje se radi o *prijenosu po vrijednosti*, ali zato što su prenesene vrijednosti *pokazivači*, kolokvijalno kažemo da se radi o *prijenosu po pokazivaču* (*pass by pointer*)

Primjer

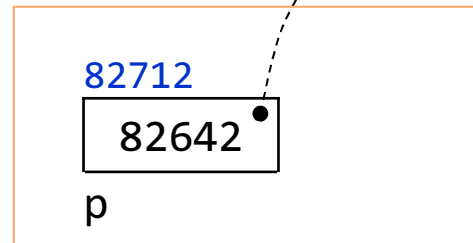
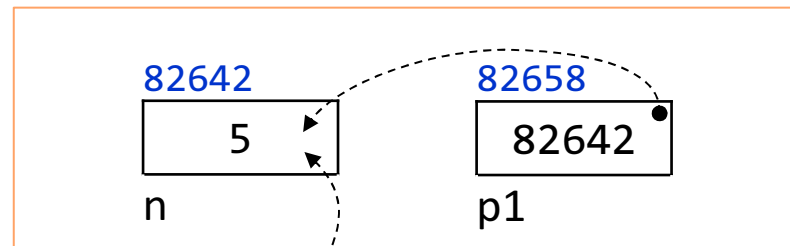
- U ovom primjeru se objektu koji je definiran u funkciji main, može pristupiti pomoću parametra koji sadrži kopiju argumenta, koji je pokazivač na objekt definiran u funkciji main

```
void promijeni(int *p) {  
    *p = 10;  
    return;  
}
```

```
int main(void) {  
    int n = 5, *p1 = &n;  
    promijeni(p1);  
alternativno:  
    int n = 5;  
    promijeni(&n);  
}
```

Slika prikazuje sadržaj memorije neposredno prije izvršavanja naredbe `*p = 10;`

varijable/argumenti u funkciji main

varijable/parametri u funkciji promijeni

obavljanjem naredbe `*p = 10;` promijenit će se sadržaj varijable `n`

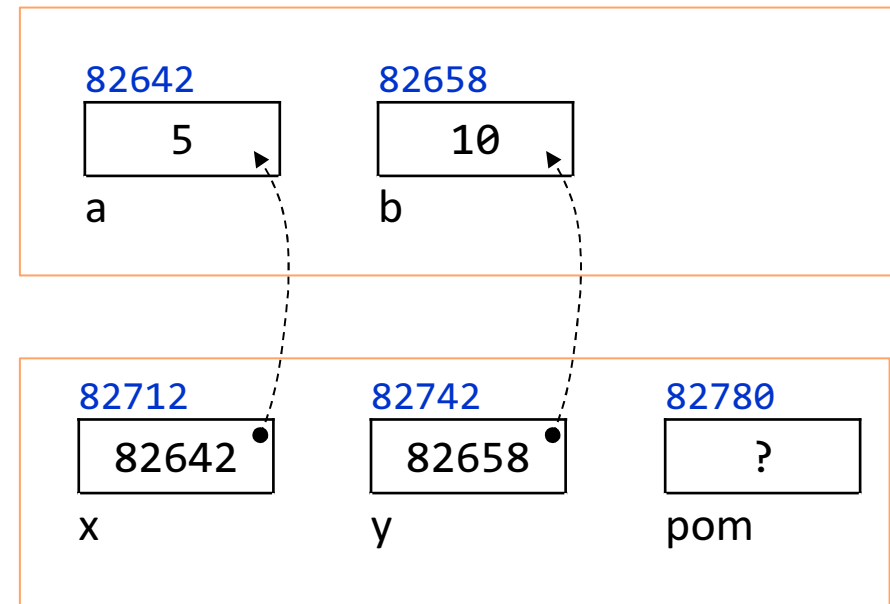
Primjer

```
void zamijeni(int *x, int *y) {  
    int pom;  
    pom = *x;  
    *x = *y;  
    *y = pom;  
    return;  
}
```

```
int main(void) {  
    int a = 5, b = 10;  
    zamijeni(&a, &b);  
    ...  
}
```

Slika prikazuje sadržaj memorije neposredno prije izvršavanja naredbe `pom = *x;`

u funkciji main

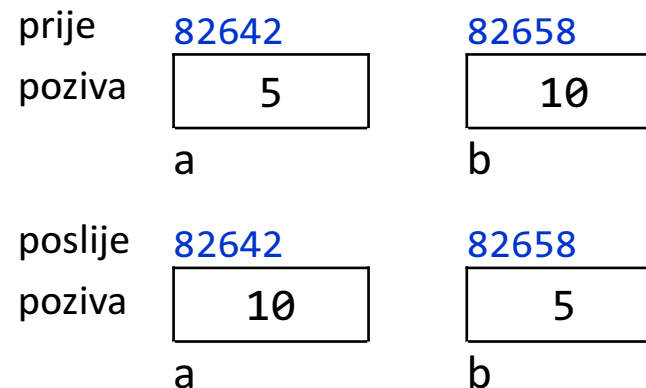
u funkciji zamijeni

Primjer (dodatno objašnjenje)

```
void zamijeni(int *x, int *y) { (2)
    int pom; (3)
    pom = *x; (4)
    *x = *y; (5)
    *y = pom; (6)
    return; (7)
}
```

```
int main(void) {
    int a = 5, b = 10; (1)
    zamijeni(&a, &b);
    ...
}
```

Nakon	a	b	x	y	pom
(1)	5	10	-	-	-
(2)	5	10	82642	82658	-
(3)	5	10	82642	82658	?
(4)	5	10	82642	82658	5
(5)	10	10	82642	82658	5
(6)	10	5	82642	82658	5
(7)	10	5	-	-	-

Primjer

- Programski zadatak
 - napisati funkciju koja će ispisati poruku `Upisite niz >` i zatim s tipkovnice učitati niz znakova (do 20 znakova uključujući znak `\n`). Funkcija treba *vratiti* broj velikih i broj malih slova u učitanoj nizu
 - napisati glavni program koji će pozvati funkciju i ispisati rezultate, u skladu s primjerima izvršavanja programa

```
Upisite niz > Kratica GPS↵  
Broj velikih slova: 4↵  
Broj malih slova: 6
```

```
Upisite niz > 12 3!456↵  
Broj velikih slova: 0↵  
Broj malih slova: 0
```

```
Upisite niz > ↵  
Broj velikih slova: 0↵  
Broj malih slova: 0
```

Funkcija može vratiti najviše jednu vrijednost!

- Ako se kao rezultat funkcije treba *dobiti* više vrijednosti, tada se kao argumenti/parametri moraju koristiti pokazivači
 - funkciji se kao argumenti predaju pokazivači na varijable u koje funkcija treba *upisati* rezultat. U takvom slučaju, kolokvijalno ćemo reći: funkcija *preko pokazivača* treba vratiti [*opis rezultata*]
 - primijenjeno na ovom primjeru: funkcija *preko pokazivača* treba vratiti broj velikih i broj malih slova u učitanoj nizu
 - kada funkcija vraća *jedan* rezultat naredbom `return`, kolokvijalno ćemo reći: funkcija *preko imena* treba vratiti [*opis rezultata*]
 - primijenjeno na primjeru funkcije `fact`: funkcija `fact` *preko imena* treba vratiti $n!$ za zadani broj n
 - ili samo: funkcija treba vratiti [*opis rezultata*]
 - funkcija `fact` treba vratiti $n!$ za zadani broj n

Rješenje

```
#include <stdio.h>
#define MAXNIZ 20

void ucitajPrebroji(int *pBrojVelikih, int *pBrojMalih) {
    char niz[MAXNIZ + 1];
    *pBrojVelikih = *pBrojMalih = 0;

    printf("Upisite niz > ");
    fgets(niz, MAXNIZ + 1, stdin);

    int i = 0;
    while (niz[i] != '\0') {
        if (niz[i] >= 'A' && niz[i] <= 'Z')
            ++*pBrojVelikih; // ili (*pBrojVelikih)++
        else if (niz[i] >= 'a' && niz[i] <= 'z')
            ++*pBrojMalih; // ili (*pBrojMalih)++
        ++i;
    }
    return;
}
```

Rješenje (nastavak)

```
int main(void) {  
    int velika, mala;  
    ucitajPrebroji(&velika, &mala);  
    printf("Broj velikih slova: %d\n", velika);  
    printf("Broj malih slova: %d", mala);  
    return 0;  
}
```

Alternativno rješenje (ali prilično loše)

```
...
int ucitajPrebroji(int *pBrojMalih) {
    char niz[MAXNIZ + 1];
    int brojVelikih = 0;
    *pbrojMalih = 0;

    ...
    while (niz[i] != '\0') {
        if (niz[i] >= 'A' && niz[i] <= 'Z')
            ++brojVelikih;
        else if (niz[i] >= 'a' && niz[i] <= 'z')
            ++*pBrojMalih;
        ++i;
    }
    return brojVelikih;
}
...
velika = ucitajPrebroji(&mala);
```

- ova funkcija *preko imena* vraća broj velikih slova, a *preko pokazivača* broj malih slova
- neprirodno, jer su ta dva rezultata po značenju slični

Primjer

- Programski zadatak
 - napisati funkciju koja će ispisati poruku `Upisite niz >` i zatim s tipkovnice učitati niz znakova (do 20 znakova uključujući znak `\n`). Funkcija *preko pokazivača* treba vratiti broj velikih i broj malih slova u učitanoj nizu, a *preko imena* logičku vrijednost istina ako je u niz učitao bar jedan znak osim `\n`, inače logičku vrijednost laž. Napisati glavni program koji će pozvati funkciju i ispisati rezultate, u skladu s primjerima izvršavanja programa

```
Upisite niz > Kratica GPS↵  
Broj velikih slova: 4↵  
Broj malih slova: 6
```

```
Upisite niz > 12 3!456↵  
Broj velikih slova: 0↵  
Broj malih slova: 0
```

```
Upisite niz > ↵  
Učitano je prazno
```

Rješenje

```
...
_Bool ucitajPrebroji(int *pBrojVelikih, int *pBrojMalih) {
    char niz[MAXNIZ + 1];
    _Bool nizSadrziNesto;
    *pBrojVelikih = *pBrojMalih = 0;
    ... ispis poruke i učitavanje
    if (niz[0] == '\\0' || niz[0] == '\\n') {
        nizSadrziNesto = 0;
    } else {
        nizSadrziNesto = 1;

        ... brojanje velikih i malih slova

    }
    return nizSadrziNesto;
}
```

Rješenje (nastavak)

```
int main(void) {
    int velika, mala;
    _Bool nizNijePrazan;
    nizNijePrazan = ucitajPrebroji(&velika, &mala);
    if (nizNijePrazan) { // ili if (ucitajPrebroji(&velika, &mala))
        printf("Broj velikih slova: %d\n", velika);
        printf("Broj malih slova: %d", mala);
    } else {
        printf("Ucitan je prazan niz");
    }
    return 0;
}
```

- rezultati koji su po značenju slični, ovdje su prikladno grupirani
- to ne znači da bi rješenje u kojem bi se sva tri rezultata vraćala preko pokazivača bilo loše

Pokazivač NULL

- Varijabla tipa pokazivača koja se ne inicijalizira na vrijeme je mogući izvor velikih i teško uočljivih logičkih pogrešaka
 - sadrži *garbage value*, što znači da pokazuju "tko zna kamo"
 - pokušaj dereferenciranja će uzrokovati
 - prekid programa (ako smo imali sreće jer je "smeće" pokazivalo na područje memorije koje operacijski sustav štiti)
 - nedefinirano ponašanje programa, moguće drugačije svaki puta kada se pokrene (ako "smeće" pokazuje na područje memorije koje operacijski sustav dopušta čitati i mijenjati našem programu)
- Stoga, za izbjegavanje takvih logičkih pogrešaka, iznimno je važno:
 - svaku varijablu tipa pokazivača inicijalizirati tijekom definicije
 - ako ne znamo na koju vrijednost, inicijalizirajmo je na specijalnu vrijednost pokazivača: NULL
 - pokušaj dereferenciranja te vrijednosti pokazivača će sigurno uzrokovati prekid programa (to je bolje nego nedefinirano ponašanje!)

Pokazivač NULL

- Pokazivač NULL je simbolička konstanta definirana u <stdio.h>
- primjer definicije jedne varijable tipa pokazivač na siguran način

```
#include <stdio.h>
int main(void) {
    int *rez = NULL;
    ...
}
```

Pokazivač NULL

- Pokazivač NULL je također koristan u slučajevima kada u varijablu tipa pokazivač treba upisati neku vrijednost koja u kontekstu ima specijalno značenje
 - Primjer: s tipkovnice učitati cjelobrojne vrijednosti u dvije varijable. U varijablu p1 tipa pokazivača na int upisati pokazivač na onu varijablu koja sadrži veću vrijednost, ali tako da se može dojaviti jesu li vrijednosti jednake

```
int a, b, *p1 = NULL;
```

radi sigurnosti, odmah postaviti na NULL

```
...
```

```
if (a > b)
```

```
    p1 = &a;
```

```
else if (b > a)
```

```
    p1 = &b;
```

```
else
```

```
    p1 = NULL;
```

```
...
```

```
if (p1 == NULL) ...
```

a što ako su vrijednosti jednake?

sada znamo kako se pitati jesu li vrijednosti jednake

Primjer

- Programski zadatak
 - napisati funkciju koja kao parametre prima pokazivače na dva *objekta* tipa float. Funkcija vraća pokazivač na objekt koji sadrži veći broj. Ako su brojevi jednaki funkcija vraća pokazivač NULL
 - napisati glavni program koji će pozvati funkciju i ispisati rezultate, u skladu s primjerima izvršavanja programa

```
Upisite dva broja > 4.1 5.1↵  
Veci broj je 5.100000
```

```
Upisite dva broja > 4.1 4.1↵  
Brojevi su jednaki
```

Rješenje

```
#include <stdio.h>

float *vratiVeceg(float *px, float *py) {
    if (*px > *py)
        return px;
    else if (*py > *px)
        return py;
    else
        return NULL;
}

int main(void) {
    float a, b, *rez = NULL;
    printf("Upisite dva broja > ");
    scanf("%f %f", &a, &b);
    rez = vratiVeceg(&a, &b);
    if (rez == NULL)
        printf("Brojevi su jednaki");
    else
        printf("Veci broj je %f", *rez);
    return 0;
}
```


Viseći pokazivač (*dangling pointer*)

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>

double *vratiKorijen(double x) {
    double rez;
    rez = sqrt(x);
    return &rez;
}

int main(void) {
    double *pokNaKorijen = NULL;
    pokNaKorijen = vratiKorijen(4.0);
    printf("Rezultat je %lf", *pokNaKorijen);
    return 0;
}
```

- u čemu je velika pogreška u ovom programu?

- vraća se pokazivač na objekt (varijablu) koja je definirana u funkciji
 - taj objekt više ne postoji kada funkcija završi, što znači da se pokušava ispisati vrijednost objekta koji u trenutku ispisa više ne postoji
 - pokazivač koji pokazuje na takav objekt se naziva *viseći pokazivač*

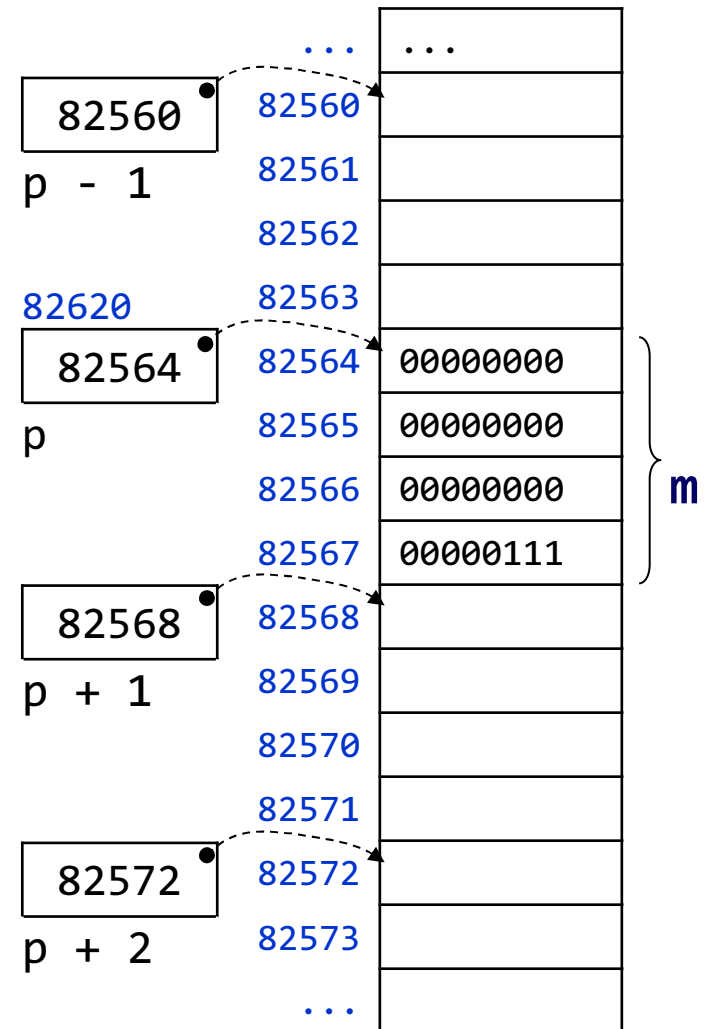
Pokazivači

Aritmetika s pokazivačima

Zbrajanje pokazivača i cijelog broja

```
int m = 7, *p = &m;
```

- uveličavanjem pokazivača za jedan dobije se pokazivač istog tipa, ali koji pokazuje na adresu veću za onoliko bajtova kolika je veličina referenciranog tipa. Npr.
 - $p+1$ je pokazivač na objekt tipa `int` na adresi koja je za 4 bajta veća od adrese upisane u p
- slično
 - $p+2$ je pokazivač na objekt tipa `int` na adresi 8 bajtova većoj od adrese na koju pokazuje p
 - $p-1$ je pokazivač na objekt tipa `int` na adresi 4 bajta manjoj od adrese na koju pokazuje p

Zbrajanje pokazivača i cijelog broja

- slično vrijedi i za ostale tipove podataka

```
char c, *cp = &c;  
short s, *sp = &s;  
int i, *ip = &i;  
double d, *dp = &d;  
long double ld, *ldp = &ld;  
  
printf(" cp = %p    cp + 1 = %p\n", cp, cp + 1);  
printf(" sp = %p    sp + 1 = %p\n", sp, sp + 1);  
printf(" ip = %p    ip + 1 = %p\n", ip, ip + 1);  
printf(" dp = %p    dp + 1 = %p\n", dp, dp + 1);  
printf("ldp = %p    ldp + 1 = %p  ", ldp, ldp + 1);
```

cp = 0061ff1b	cp + 1 = 0061ff1c	1 bajt "dalje"
sp = 0061ff18	sp + 1 = 0061ff1a	2 bajta "dalje"
ip = 0061ff14	ip + 1 = 0061ff18	4 bajta "dalje"
dp = 0061ff08	dp + 1 = 0061ff10	8 bajtova "dalje"
ldp = 0061fef0	ldp + 1 = 0061fefc	12 bajtova "dalje"

Smještaj članova polja u memoriji

- Članovi polja su uvijek smješteni u kontinuiranom području memorije, redom jedan član neposredno iza drugog

```
int a[5] = {2, 3, 5, 7, 11};
```

...	82644	82648	82652	82656	82660	...
	2	3	5	7	11	
	a[0]	a[1]	a[2]	a[3]	a[4]	

```
int b[3][4] = {{2, 3, 5, 7},  
               {11, 13, 17, 19},  
               {23, 29, 31, 37}  
               };
```

- članovi dvodimenzijskog polja u memoriji su pohranjeni redak po redak

...	82704	82708	82712	82716	82720	82724	82728	82732	82736	82740	82744	82748	...
	2	3	5	7	11	13	17	19	23	29	31	37	
	b[0][0]	b[0][1]	b[0][2]	b[0][3]	b[1][0]	b[1][1]	b[1][2]	b[1][3]	b[2][0]	b[2][1]	b[2][2]	b[2][3]	

Smještaj članova polja u memoriji

```
int c[2][2][3] = {{{2, 3, 5},  
                  {7, 11, 13},  
                  },  
                  {{17, 19, 23},  
                  {29, 31, 37},  
                  },  
                  }  
};
```

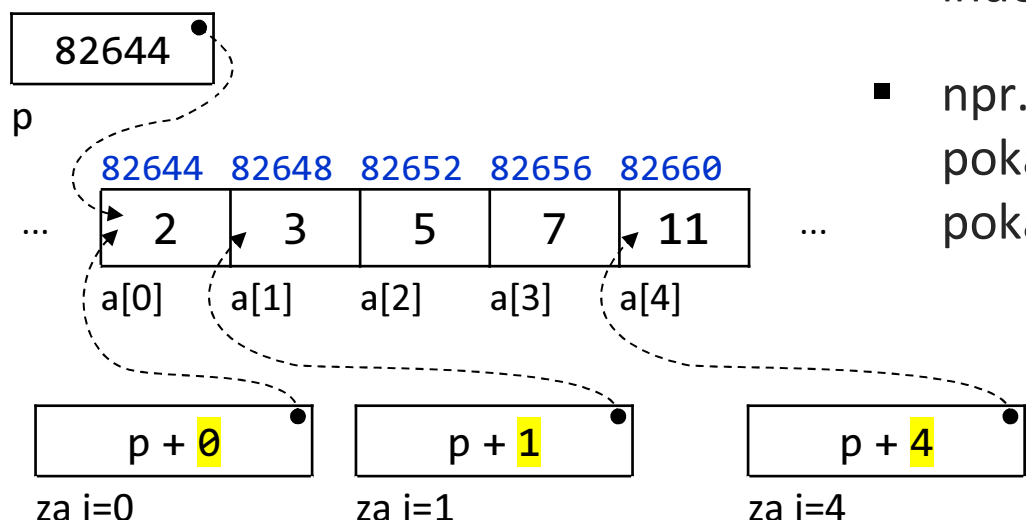
- članovi trodimenzijskog polja u memoriji su pohranjeni sloj po sloj, unutar svakog sloja redak po redak

...	82826	82830	82834	82838	82842	82846	82850	82854	82858	82862	82866	82870	...
	2	3	5	7	11	13	17	19	23	29	31	37	
	c[0][0][0]	c[0][0][1]	c[0][0][2]	c[0][1][0]	c[0][1][1]	c[0][1][2]	c[1][0][0]	c[1][0][1]	c[1][0][2]	c[1][1][0]	c[1][1][1]	c[1][1][2]	

Polja i pokazivači

- prikazana svojstva aritmetike s pokazivačima i način smještaja članova polja u memoriji omogućuju pristup bilo kojem članu polja na temelju pokazivača koji pokazuje na prvi član polja

```
int a[5] = {2, 3, 5, 7, 11};  
int *p = &a[0];
```


- kako pomoću pokazivača na prvi član polja pristupiti članu polja s indeksom `[i]`?
- npr. rezultat operacije `p + 3` je pokazivač tipa pokazivač na `int` koji pokazuje na objekt na adresi `82656`

ako je `p` pokazivač na prvi član polja `a`, tada se članu polja `a[i]` može pristupiti pomoću izraza `*(p + i)`

Primjer

- Na zaslon ispisati članove nekog jednodimenzijskog polja. Članovima polja pristupati pomoću pokazivača.

```
...  
int a[5] = {2, 3, 5, 7, 11};  
int *p = &a[0];  
int i;  
for (i = 0; i < 5; ++i) {  
    printf("%d\n", *(p + i));  
}  
  
ili  
  
for (i = 0; i < 5; ++i) {  
    printf("%d\n", *p);  
    p = p + 1; ili ++p; ili p++;  
}  
...
```


Ime polja kao pokazivač

- Ime **jednodimenzijskog** polja navedeno u nekom izrazu, kao rezultat će dati pokazivač na prvi član tog polja

```
int a[5] = {2, 3, 5, 7, 11};  
int *p = NULL;  
p = a; će dati isti rezultat kao p = &a[0];  
p = a + 2; će dati isti rezultat kao p = &a[2];
```

- za razliku od varijable *p* čija se vrijednost smije mijenjati (jer varijabla *p* jest *modifiable lvalue*), varijabla *a* ne smije se mijenjati jer predstavlja polje, a polje je *non-modifiable lvalue*

dopušteno

```
p = a;  
for (i = 0; i < 5; ++i) {  
    printf("%d\n", *p);  
    p = p + 1;  
}
```

nije dopušteno

```
for (i = 0; i < 5; ++i) {  
    printf("%d\n", *a);  
    a = a + 1;  
}
```

Primjer

- Programski zadatak
 - s tipkovnice učitati 10 članova cjelobrojnog polja. Na zaslon ispisati vrijednost najvećeg člana. Članovima polja pristupati isključivo preko pokazivača
 - primjer izvršavanja programa

```
Upisite clanove > 1 2 3 4 -1 9 -2 9 8 7↵  
Najveci clan je 9
```

Rješenje

```
#include <stdio.h>
#define DIMENZIJA 10

int main(void) {
    int polje[DIMENZIJA], *p = polje;
    int najveci, i;
    printf("Upisite clanove > ");

    for (i = 0; i < DIMENZIJA; ++i) {
        scanf("%d", p + i); može polje + i ili &polje[0] + i ili &polje[i]
        zbog short circuit evaluation smije se napisati
        if (i == 0 || *(p + i) > najveci) {
            najveci = *(p + i);
        }
    }
    printf("Najveci clan je %d", najveci);
    return 0;
}
```

Rješenje (alternativno)

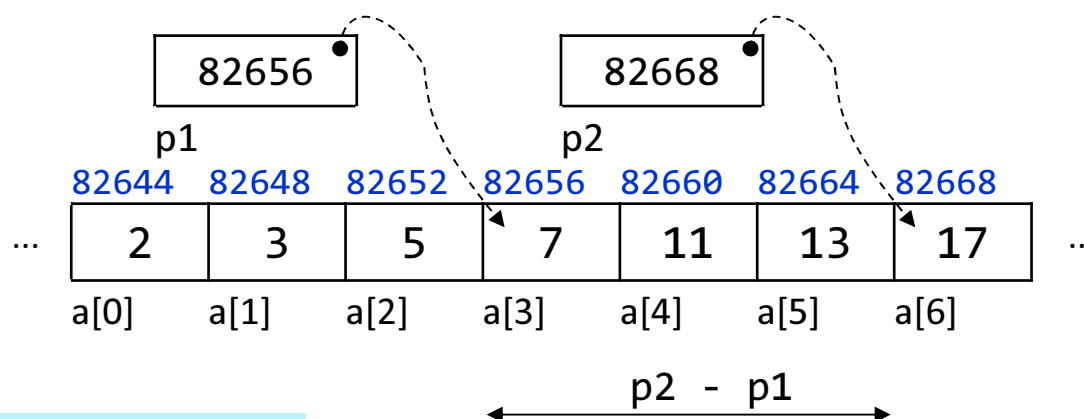
```
#include <stdio.h>
#define DIMENZIJA 10

int main(void) {
    int polje[DIMENZIJA], *p = polje;
    int najveci, i;
    printf("Upisite clanove > ");
    for (i = 0; i < DIMENZIJA; ++i) {
        scanf("%d", p);
        // zbog short circuit evaluation smije se napisati
        if (i == 0 || *p > najveci) {
            najveci = *p;
        }
        ++p;
    }
    printf("Najveci clan je %d", najveci);
    return 0;
}
```

Aritmetika s pokazivačima - ostale operacije

- rezultat operacije oduzimanja dva pokazivača, p1 i p2 (koji moraju biti istog tipa) je cijeli broj koji predstavlja "udaljenost adresa" na koju pokazivači pokazuju, ali izraženu u *broju objekata referenciranog tipa* (a ne broju bajtova).

```
int a[7] = {2, 3, 5, 7, 11, 13, 17};  
int *p1 = &a[3];  
int *p2 = &a[6];  
printf("%d %d %d %d", p2 - p1, p1 - p2, p2 - a, *p2 - *p1);
```

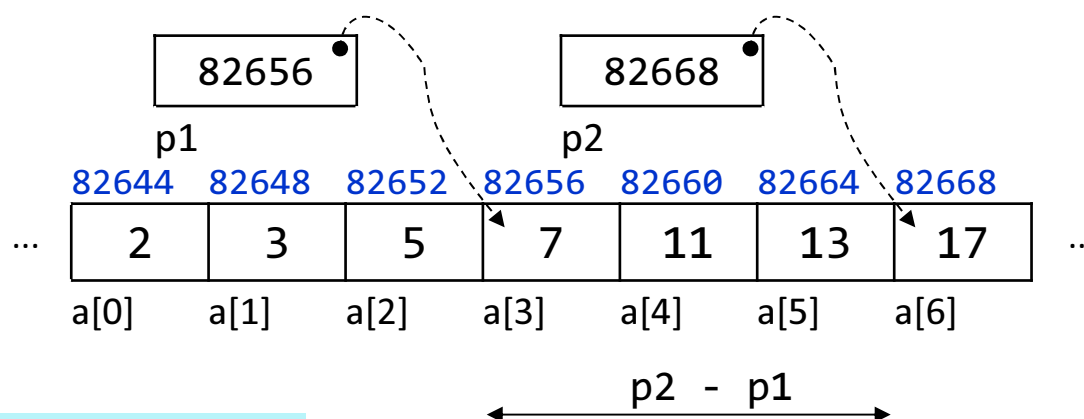

3 -3 6 10

Aritmetika s pokazivačima - ostale operacije

- ako se iz nekog razloga želi izračunati "udaljenost adresa" izražena u bajtovima, treba primijeniti operator pretvorbe (*cast*) u `char *`

```
int a[7] = {2, 3, 5, 7, 11, 13, 17};  
int *p1 = &a[3];  
int *p2 = &a[6];  
printf("%d %d %d %d", (char *)p2 - (char *)p1,  
        (char *)p1 - (char *)p2,  
        (char *)p2 - (char *)a,  
        *p2 - *p1);
```


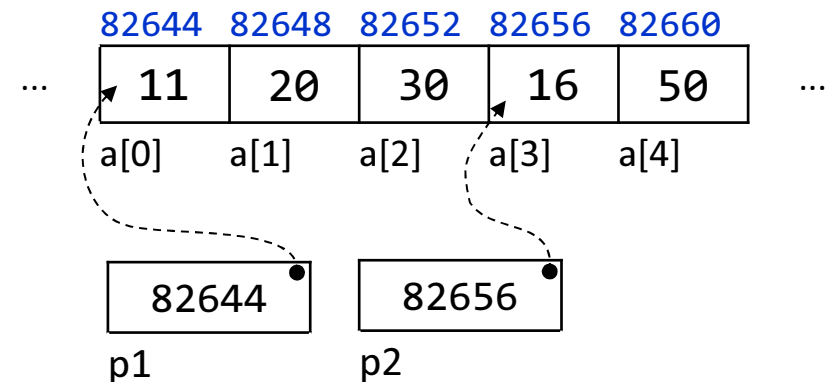
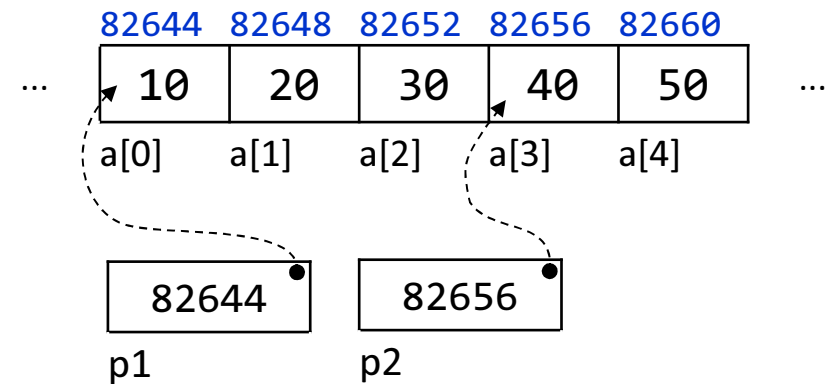
12 -12 24 10

Primjer

```
int a[] = {10, 20, 30, 40, 50};  
int *p1 = &a[0], *p2 = p1 + 3;
```

```
*p2 = ++*p1 + 5;
```

- desna strana:
 - $++*p1$: vrijednost objekta na kojeg pokazuje p1 uvećaj za jedan, rezultat je 11
 - a[0] postaje 11
 - + 5 : ukupni rezultat na desnoj strani: 16
- lijeva strana
 - na mjesto kamo pokazuje p2 upiši 16

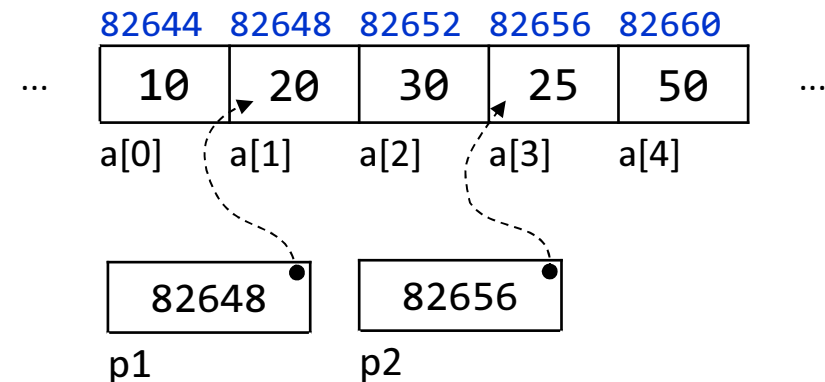
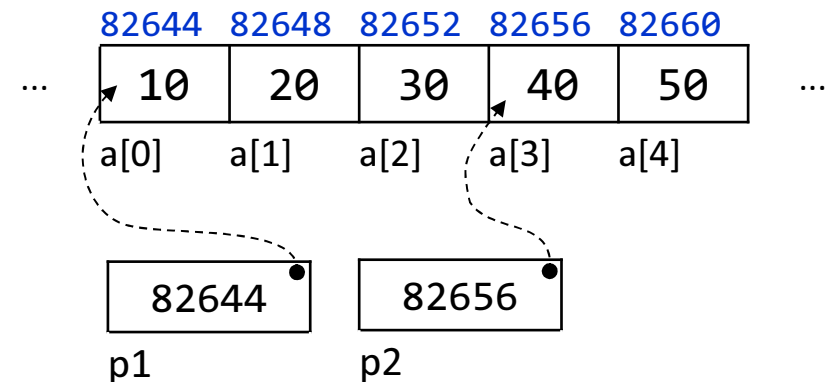

Primjer

```
int a[] = {10, 20, 30, 40, 50};  
int *p1 = &a[0], *p2 = p1 + 3;
```

```
*p2 = *++p1 + 5;
```

- izračunaj desnu stranu:
 - `++p1` : p1 uvećaj za jedan, p1 pokazuje na 82648
 - vrijednost na adresi 82648 je 20, na to dodaj 5, ukupno rezultat na desnoj strani 25
- lijeva strana:
 - na mjesto kamo pokazuje p2 upiši 25

Primjer

```
int a[] = {10, 20, 30, 40, 50};  
int *p1 = &a[0], *p2 = p1 + 3;
```

```
*p2++ = *p1++; tj. *(p2++) = *(p1++);
```

- desna strana:
 - $p1++$: rezultat je pokazivač na 82644 ($p1$ će se kasnije povećati)
 - $*p1++$: rezultat je vrijednost na koju pokazuje 82644, tj. 10
- lijeva strana:
 - $p2++$: rezultat je pokazivač na 82656 ($p2$ će se kasnije povećati)
 - na mjesto kamo pokazuje 82656 upiši 10
- uvećaj $p1$ i $p2$ za 1

